

Ombildning av verksamheten i Alvahuset så att där inhyses en mottagnings- och bedömningsenhet för barnskyddet

Alvahuset är ett ungdomshem inom barnskyddet. Huset, som har sju vårdplatser, ligger i Borgå. I Alvahuset bor 13–17-åriga ungdomar som har placerats där långvarigt. Beläggningen på huset har åren 2018–2022 varit tämligen låg och varierat mellan 57 och 92 procent. I långvarig vård utom hemmet i form av anstaltsvård eftersträvar man i allmänhet högre beläggning. I och med att beläggningen har varit låg, har priset per dygn av den anledningen stigit och varit högt.

Våren 2022 tillsattes en arbetsgrupp av socialnämnden för att utreda huruvida huset skulle kunna ombildas till en mottagningsenhet. Arbetsgruppen leddes av servicechef Mika Himanka. Arbetsgruppens arbete har resulterat i att Alvahusets verksamhet sedan hösten 2022 stegvis gått mot en verksamhet som är mera kortvarigt inriktad och som i större utsträckning motsvarar en bedömningsenhets verksamhet. Hösten 2023 kommer de sista ungdomar som har bott långvarigt i Alvahuset att flytta bort därifrån.

Alvahuset har dessutom haft två familjerum där östnyländska barnfamiljer har kunnat bo kortvarigt och få lätt assistans. Familjerummen har haft låg beläggningsgrad: 18–33 procent. Verksamheten har inte anvisats separat personal.

Klienter vid mottagningsverksamheten har varit 13–17-åriga ungdomar, som har varit i akut behov av vård utom hemmet. I och med den ombildade verksamheten i Alvahuset upphör familjerumsverksamheten, som utnyttjats sparsamt, eftersom den inte är möjlig i samma lokaler som en mottagningsenhet.

Vid en mottagningsenhet inleds servicen vanligtvis med att man befinner sig i en situation där det krävs brådskande placering och där målet är att trygga barnets situation samt att bedöma och stabilisera barnets och familjens situation. Efter servicen återvänder barnet hem och får stöd från öppenvårdens sida eller så övergår barnet till långvarig vård utom hemmet.

Vid en mottagningsenhet är den genomsnittliga vårdtiden 50 dygn, och dygnspriset för brådskande placering är i medeltal 450–550 euro per dygn. I egen regi är priset enligt nationella bedömningar lägre än så, såvida man har en beläggning på 85 procent eller högre. Mottagningsenheter har i allmänhet lägre beläggning än enheter där man har personer som är långvarigt placerade.

De tre största kommunerna i Östra Nylands välfärdsområde (Borgå, Sibbo och Lovisa) hade år 2022 sammanlagt 47 brådskande placeringar, och dessutom förekom tiotals placeringar inom öppenvården. Uppgifter om de mindre kommunernas brådskande placeringar är inte tillgängliga.

Östra Nylands välfärdsområde behöver ha en egen mottagnings- och bedömningsenhet, eftersom välfärdsområdet exempelvis under perioden 1.1–30.4 har gjort 21 brådskande placeringar och 27 öppenvårdsplaceringar. I april 2023 hade Alvahuset en beläggning på 100 procent.

Östra Nylands välfärdsområde har behov av en enhet på nära håll, där man på ett enhetligt sätt bedömer vad för slags stöd barnet och familjen behöver och där man

gör ett intensivt arbete för att möjliggöra att barnet återvänder hem till sig, eller där man bereder barnets fortsatta placering i samarbete med en socialarbetare och familjen, ifall vistelsen utanför hemmet fortsätter.

Det är ekonomiskt motiverat att ha en högkvalitativ och kvalitetsmässigt homogen bedömnings- och mottagningsverksamhet i välfärdsområdets egen regi. Bedömningen vore enhetlig och skulle svara mot behoven, och man skulle inte behöva införskaffa bedömning som köpt tjänst. Då mottagningsenheten ligger i Östra Nyland, möjliggör det kontakt mellan den unge och familjen samt till exempel skolgång i ens egen skola. Mottagningsverksamhet i egen regi hjälper också välfärdsområdet att utveckla sina övriga tjänster, såsom familjearbetet, och därigenom att minska de långvariga placeringarna.

Mottagningsverksamheten regleras bland annat genom barnskyddslagen och lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården. Det krävs en viss personaldimensionering inom mottagningsverksamheten (1.5) och en multiprofessionell personal som möjliggör tillgång till specialkompetens.

Vid Alvahuset arbetar nio handledare och en ansvarig handledare. Ombildningen till mottagningsenhet förutsätter att man inrättar en tjänst som sjukskötare, bland annat för att säkerställa läkemedelsbehandlingen. Sjukskötaren kommer i huvudsak att jobba dagskift, och tjänstens uppskattade kostnad på årsnivå är 46 300 euro. Dessutom måste man i ett senare skede överväga ett beredskapssystem nattetid (delvis funnits redan nu). Ombildningen av verksamheten förutsätter också fortbildning för hela personalen.

Alvahusets budgeterade verksamhetskostnader uppgår år 2023 till 818 317 euro. Efter den planerade ombildningen vore verksamhetskostnaderna 880 000 euro. Ifall huset hade en beläggning på 85 procent, skulle det betyda 2 171 vårddygn om året. Det skulle ge ett pris per vårddygn på cirka 400 euro.

Köper man tjänsten, så betyder det att 2 171 dygn till ett dygnspris på 500 euro på en mottagningsenhet skulle kosta 1 085 500 euro. Genom verksamhet i egen regi sparar vi enligt denna beräkning 205 000 euro om året.